

Website: Yes	הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה	
מספר גרסה : 08	נוהל מספר : 1-TR-0016	דף מספר 1 מתוך 6
Version number 08	Procedure number 1-TR-0016	Page 1 of 6

Israel Laboratory Accreditation Authority

Valid from	בתוקף מתאריך
03/05/2018	
Effective from	מחייב מתאריך
03/05/2018	

הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה

נוהל מספר 1-TR-0016 Procedure Number 1-TR-0016

Authorized by:

מאשרים:

Signature – חתימה	Date – תאריך	Name – שם	Position – תפקיד
		זהבה נזרי Zahava Nizri	נכתב ע"י:
		יקיר ג'אוי Yakir Jaoui	עודכן ע"י מנהל איכות: Approved by Quality Manager:
		אתי פלר Etty Feller	אושר ע"י מנכ"ל: Approved by General Manager:

העותקים המאושרים היחידים של מסמך זה הם אלה הנמצאים על מחשב ISRAC ועותק המקור השמור ב-QA. כל שאר העותקים אינם מבוקרים והם בתוקף ליום בו הודפסו בלבד. הודפס ב-23 באוקטובר 2018

The authorized copies of this document are those on ISRAC computer network and the master copy held by the QA. All other copies are uncontrolled and are only valid on the date printed. Printed on October 23, 2018

Website: Yes	הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה	
מספר גרסה : 08	נוהל מספר : 1-TR-0016	דף מספר 2 מתוך 6
Version number 08	Procedure number 1-TR-0016	Page 2 of 6

הרשות הלאומית להסמכת מעבדות ISRAC (Israel Accreditation) הוקמה בחוק על ידי ממשלת ישראל כארגון ההסמכה הלאומי לבדיקה והסמכה של כשירות מקצועית בתחום כיוול ובדיקה.

הרשות מוכרת במסגרת הסכם ההכרה ההדדי של הארגון הבינלאומי ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) כעובדת על פי הכללים הבינלאומיים להסמכה.

כל זכויות היוצרים והקניין הרוחני, מכל סוג כלשהו, בקשר לכל פרסום, תוכן, כתבה, עיצוב, יישום, קובץ, תוכנה וכל חומר אחר, המתפרסם באתר – שייך לרשות הלאומית להסמכת המעבדות © ISRAC.

אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם, להציג בפומבי, או להפיץ בכל אמצעי, את החומר המוצג באתר זה, כולו או חלקו, בלא קבלת הסכמתה המפורשת מראש ובכתב של הרשות הלאומית להסמכת מעבדות.

הרשות הלאומית להסמכת מעבדות

Israel Laboratory Accreditation Authority

רח' כנרת קרית שדה התעופה, ת.ד. 89, לוד

נמל תעופה 7015002

טל' 03-9702727

פקס 03-9702413

דוא"ל : israc@israc.gov.il

www.israc.gov.il

העותקים המאושרים היחידים של מסמך זה הם אלה הנמצאים על מחשב ISRAC ועותק המקור השמור ב-QA. כל שאר העותקים אינם מבוקרים והם בתוקף ליום בו הודפסו בלבד. הודפס ב-23 באוקטובר 2018

The authorized copies of this document are those on ISRAC computer network and the master copy held by the QA. All other copies are uncontrolled and are only valid on the date printed. Printed on October 23, 2018

Website: Yes	הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה	
מספר גרסה : 08	נוהל מספר : 1-TR-0016	דף מספר 3 מתוך 6
Version number 08	Procedure number 1-TR-0016	Page 3 of 6

עדכונים של הנוהל:

The Change	השינוי ומהותו	סעיף Section	תאריך Date
.SANTE/11813/2017-ב	החלפת מסמך SANTE 11945	5.1 ,4.1	19.02.2018

תוכן עניינים

העותקים המאושרים היחידים של מסמך זה הם אלה הנמצאים על מחשב ISRAC ועותק המקור השמור ב-QA. כל שאר העותקים אינם מבוקרים והם בתוקף ליום בו הודפסו בלבד. הודפס ב-23 באוקטובר 2018

The authorized copies of this document are those on ISRAC computer network and the master copy held by the QA. All other copies are uncontrolled and are only valid on the date printed. Printed on October 23, 2018

Website: Yes	הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה	
מספר גרסה : 08	נוהל מספר : 1-TR-0016	דף מספר 4 מתוך 6
Version number 08	Procedure number 1-TR-0016	Page 4 of 6

4	1.0 מבוא
5	2.0 הגדרות
5	3.0 חלות
5	4.0 השיטה
6	5.0 בבליוגרפיה
6	6.0 נספחים

1.0 מבוא

העותקים המאושרים היחידים של מסמך זה הם אלה הנמצאים על מחשב ISRAC ועותק המקור השמור ב-QA. כל שאר העותקים אינם מבוקרים והם בתוקף ליום בו הודפסו בלבד. הודפס ב-23 באוקטובר 2018

The authorized copies of this document are those on ISRAC computer network and the master copy held by the QA. All other copies are uncontrolled and are only valid on the date printed. Printed on October 23, 2018

Website: Yes	הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה	
מספר גרסה : 08	נוהל מספר : 1-TR-0016	דף מספר 5 מתוך 6
Version number 08	Procedure number 1-TR-0016	Page 5 of 6

מסמך זה מפרט דרישות מקצועיות נוספות לדרישות תקן ISO/IEC 17025, לגופי בדיקה הבודקים שאריות חומרי הדברה.

2.0 הגדרות

לא ישים

3.0 חלות

דרישות אלו הינן דרישות נוספות, המחייבות כל ארגון בודק המבקש הסמכה כמעבדה לבדיקת שאריות חומרי הדברה.

4.0 השיטה

4.1 הרשות להסמכת מעבדות החליטה לאמץ את המסמך האירופאי במהדורה המעודכנת ביותר כמסמך מחייב :

SANTE/11813/2017: Guidance document on analytical quality control and method validation procedures for pesticide residues and analysis in food and feed

מסמך זה מהווה מסמך הנחיה לכל המעבדות הבודקות שאריות חומרי הדברה. המסמך מתאר שיטות לבקרת איכות בבדיקות שאריות חומרי הדברה.

4.2 מטרות המסמך הן:

- 4.2.1 למנוע דיווח של תוצאות חיוביות ותוצאות שליליות מוטעות.
- 4.2.2 לוודא שיהיה ניתן להשיג רמת דיוק והדירות דומה מכל המעבדות.
- 4.2.3 להגיע להרמוניזציה בין המעבדות הבודקות בעולם בעלויות איכות סבירות.
- 4.2.4 מספר נושאים חשובים מקבלים דגש במסמך זה ואף נקבעות לגביהם דרישות מינימום :
  - 4.2.4.1 תדירות ביצוע כיוולים ו recoveries.
  - 4.2.4.2 אחר אלו אנליטים/חומרי יחוס רצוי לעקוב.
  - 4.2.4.3 כיצד לבחון תפוגה של סטנדרט.
  - 4.2.4.4 הפרעת התווד (מטריצה).
  - 4.2.4.5 שימוש ב"קוקטיילים" של סטנדרטים.
  - 4.2.4.6 טיפול בדגימות והעברתם למעבדה.

4.3 המסמך ניתן להורדה מהאינטרנט.

העותקים המאושרים היחידים של מסמך זה הם אלה הנמצאים על מחשב ISRAC ועותק המקור השמור ב-QA. כל שאר העותקים אינם מבוקרים והם בתוקף ליום בו הודפסו בלבד. הודפס ב-23 באוקטובר 2018

The authorized copies of this document are those on ISRAC computer network and the master copy held by the QA. All other copies are uncontrolled and are only valid on the date printed. Printed on October 23, 2018

Website: Yes	הנחיות הרשות לבדיקת שאריות חומרי הדברה	
מספר גרסה : 08	נוהל מספר : 1-TR-0016	דף מספר 6 מתוך 6
Version number 08	Procedure number 1-TR-0016	Page 6 of 6

4.4 בדיקת שאריות חומרי הדברה מחייבת שימוש בחומר ייחוס (standard); יש להדגיש כי את המקור רצוי לשמור כאבקה. אם נשמר חומר הייחוס בתמיסה (Standard Stock Solution) יש לשמור בממס ולא במטריצה. המעבדה תבצע או תתבסס על תוצאות בדיקות המוכיחות את יציבות חומר הייחוס בתנאים, בריכוז ובממס בהם הוא נשמר.

4.5 במסגרת הוולידציה הנדרשת לשיטה לבדיקת שאריות חומרי הדברה, יש לבדוק לפחות 3 סוגי פרי/ירק מכל אחת מהקבוצות, שומני ולא שומני. יש לבדוק LOD, LOQ בתווך/במטריקס בחזרות בלתי תלויות, באמצעות תוספת לתווך (spiking). מתוך התוצאות המתקבלות יש לדווח על הערך הגבוה ביותר של LOD, LOQ.

4.6 לאור העובדה כי סוגי הפירות והירקות הנבדקים רבים מאד ומשתנים במהלך הזמן, יש לבדוק LOQ ו Recovery בכל מטריקס חדש שהמעבדה בודקת. בדיקות אלה תיבדקנה לפחות 3 פעמים, כאמור, בכל מטריקס חדש ויהוו תוספת לנתוני הוולידציה (retrospective validation). יש לבצע בדיקות אלו במקביל לבדיקות הנעשות עבור לקוחות המעבדה.

4.7 הגשת בקשת הסמכה לבדיקת חומרי הדברה או הרחבת תחום ההסמכה למעבדה מוסמכת תכלול את פרוטוקול הוולידציה, סיכום הוולידציה וכן תוצאות מבחני השוואת מיומנות בין מעבדותיים (Proficiency Testing) בתחום חומרי הדברה, כל זאת בנוסף לנוהל העבודה.

4.8 סקר חוזה: סקר החוזה עם הלקוחות צריך לכלול את רשימת חומרי ההדברה שהמעבדה בודקת.

4.9 תעודות בדיקה: לטובת כל בעל עניין העושה שימוש בתעודת הבדיקה קיימת עדיפות לכך שיופיעו בתעודה כל חומרי ההדברה שנבדקו. במידה והמעבדה מציינת את חומרי ההדברה שנמצאו בלבד, יש להוסיף קישור בתעודת הבדיקה לאתר האינטרנט של המעבדה ובו תופיע רשימת חומרי ההדברה שנבדקו.

5.0 **בבליוגרפיה**

5.1 ת"י ISO/IEC 17025.

5.2 SANTE/11813/2017: Guidance document on analytical quality control and method validation procedures for pesticide residues and analysis in food and feed

6.0 **נספחים**

לא ישם

העותקים המאושרים היחידים של מסמך זה הם אלה הנמצאים על מחשב ISRAC ועותק המקור השמור ב-QA. כל שאר העותקים אינם מבוקרים והם בתוקף ליום בו הודפסו בלבד. הודפס ב-23 באוקטובר 2018

The authorized copies of this document are those on ISRAC computer network and the master copy held by the QA. All other copies are uncontrolled and are only valid on the date printed. Printed on October 23, 2018